

Nelineární analýza ohýbaného nosníku pomocí ATENA Engineering 2D

Petr Bílý

kancelář B731

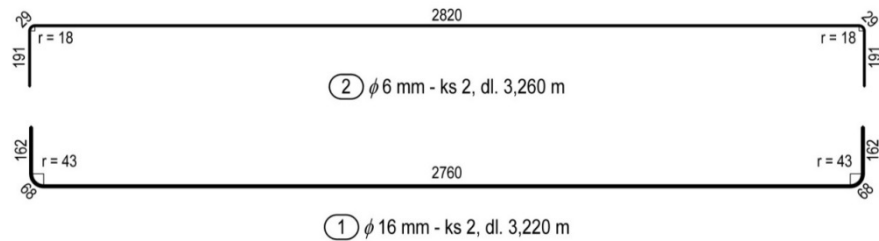
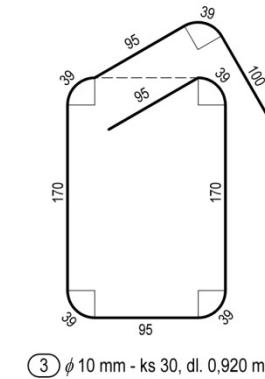
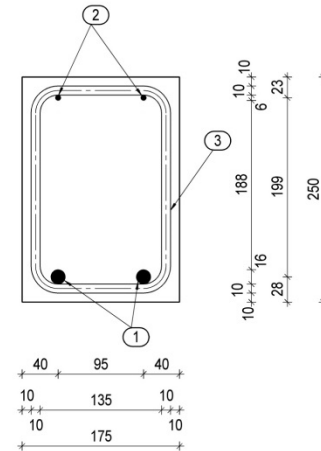
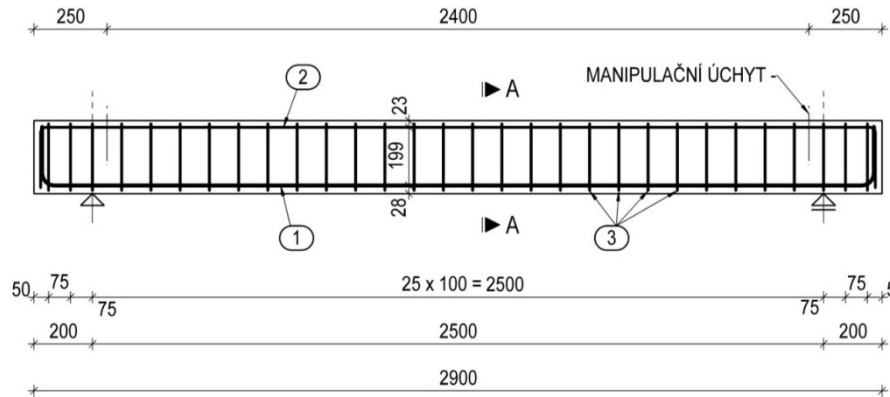
e-mail: petr.bily@fsv.cvut.cz

web: people.fsv.cvut.cz/www/bilypet1

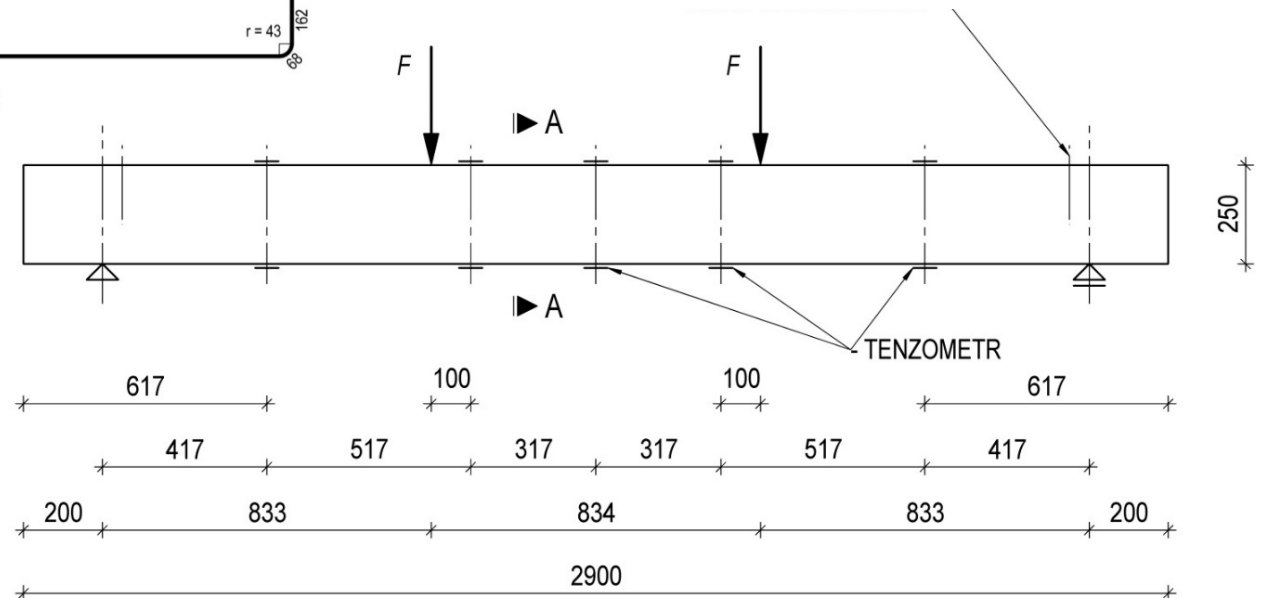
ATENA Engineering 2D

- <http://www.cervenka.cz/cz/ke-stazeni/>
- Program obsahuje i manuály, vč. teoretického
- Bez klíče možno spustit v DEMO verzi – omezený počet prvků (300 vč. prvků výztuže)

Příklad: Popis konstrukce

Autor experimentu: doc. Ing. Roman Šafář, Ph.D.

Odhad výsledků

- Vždy musím být schopen předem **odhadnout, co mi vyjde**
- Program je pouze **nástrojem** pro stanovení **přesných číselných hodnot**
- *Odhad:*

Tvar průhybu

$$M_{Rm} = A_s * f_{ym} * z = 400 * 550 * 200 = 44 \text{ kNm}$$

$$F_{Rm} = M_{Rm} / r = 44 / 0,833 = 52,8 \text{ kN}$$

(Přesný ruční výpočet se započtením tlačené výztuže: $M_{Rm} = 46 \text{ kNm}$, $F_{Rm} = 55,3 \text{ kN}$)

Zadání konstrukce

Preprocessing

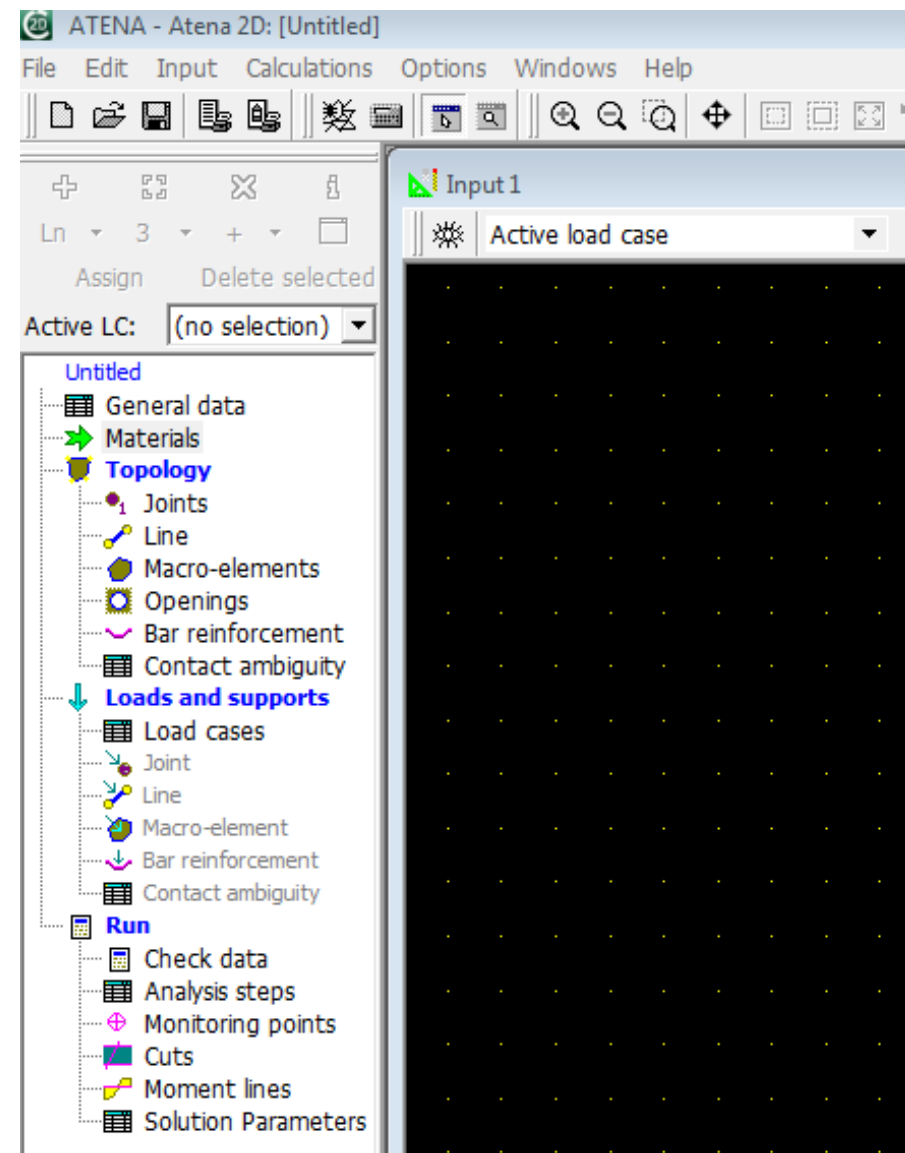
- Materiály
- Geometrie
- Zatížení
- Parametry výpočtu

Processing

- Výpočet

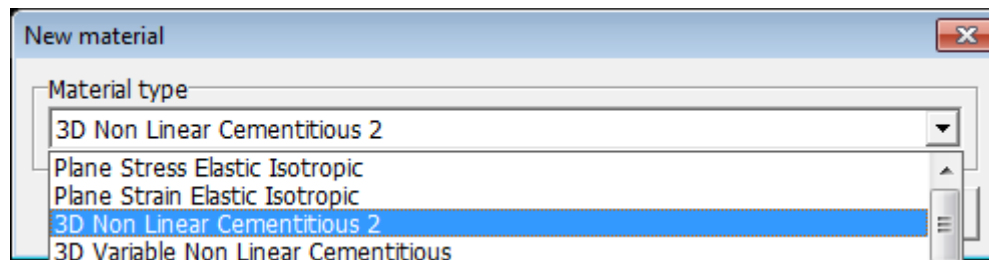
Postprocessing

- Analýza výsledků

Materiály

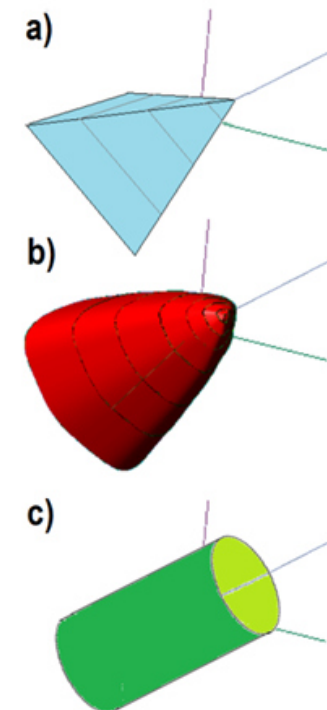
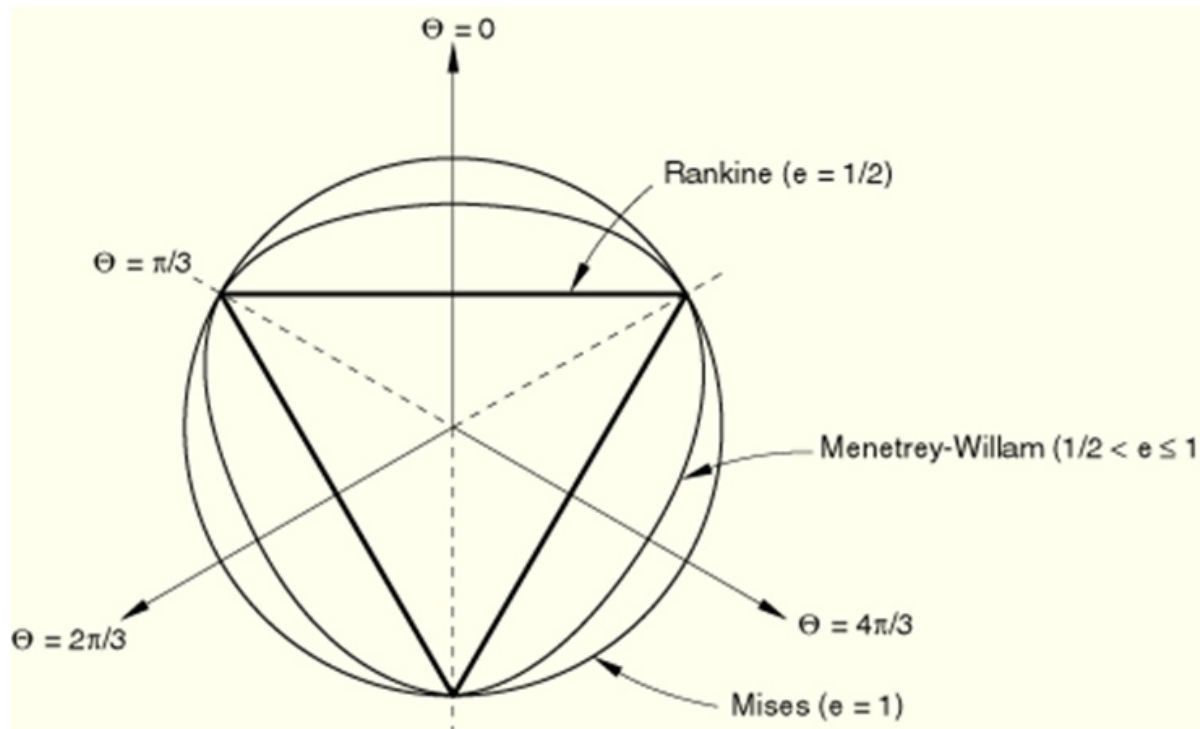
- Pokud modelují skutečné chování konstrukce, používat **parametry materiálů ze zkoušek**
- Nejsou-li k dispozici – **střední hodnoty** pevnosti, modulu pružnosti (f_{cm} , E_{cm}) pro danou třídu betonu
- Beton – materiál 3D NonLinCementitious 2
- Ocel – Elastic Isotropic nebo Bilinear Von Mises
- Výztuž – Reinforcement, Smearred Reinforcement

3D NonLinearCementitious 2

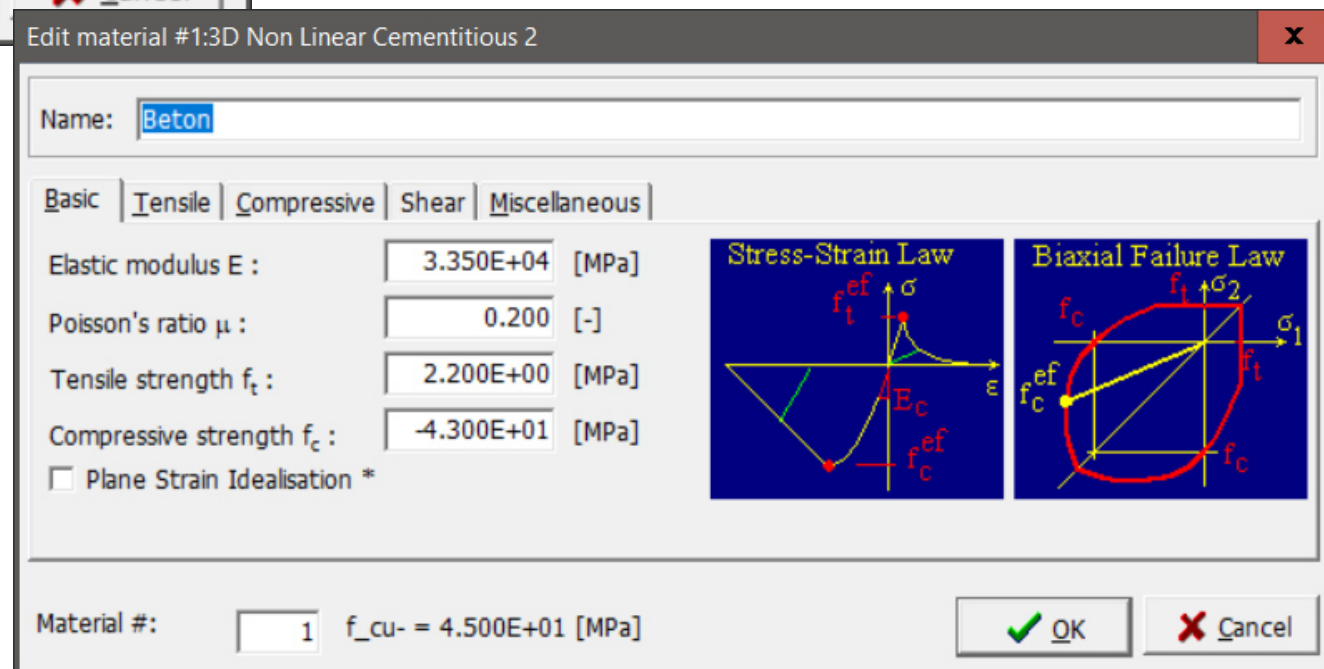
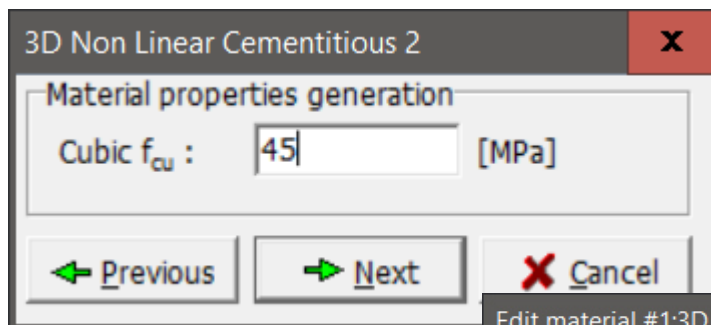
- Tah – Rankine $f(\sigma) = \sigma_{\max}(\sigma) - f_t \leq 0$
- Tlak – Menétrey-Willam

$$f(\xi, \rho, \theta) = \left[\sqrt{\frac{3}{2}} \frac{\rho}{f_c} \right]^2 + m \left[\frac{\rho}{\sqrt{6} f_c} r(\theta, e) + \frac{\xi}{\sqrt{3} f_c} \right] - c \leq 0$$

3D NonLinearCementitious 2

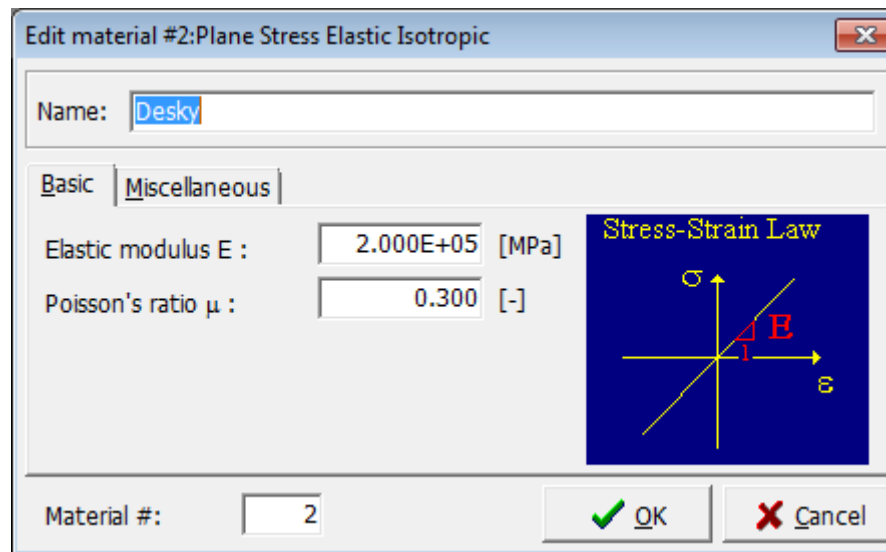
- Vygenerované parametry dle pevnosti betonu (nebo upravit dle výsledků zkoušek)

Elastic Isotropic Material

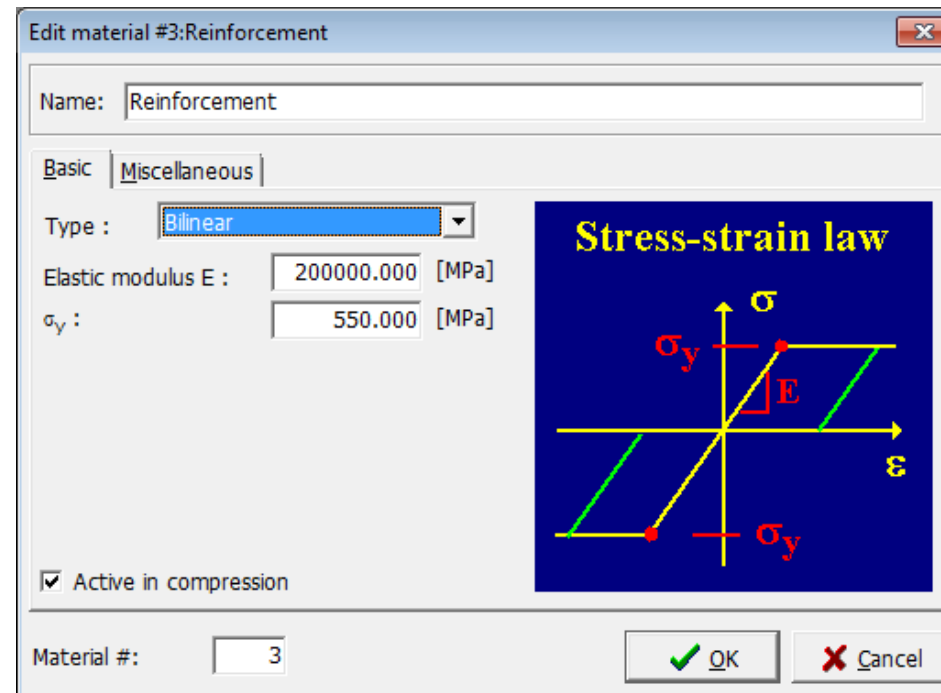
- Ideálně pružný materiál – např. pomocné ocelové prvky (viz dále)

- Nosné ocelové prvky (svařence, kotvy apod.) – používat Bilinear Steel von Mises Material

Reinforcement Material

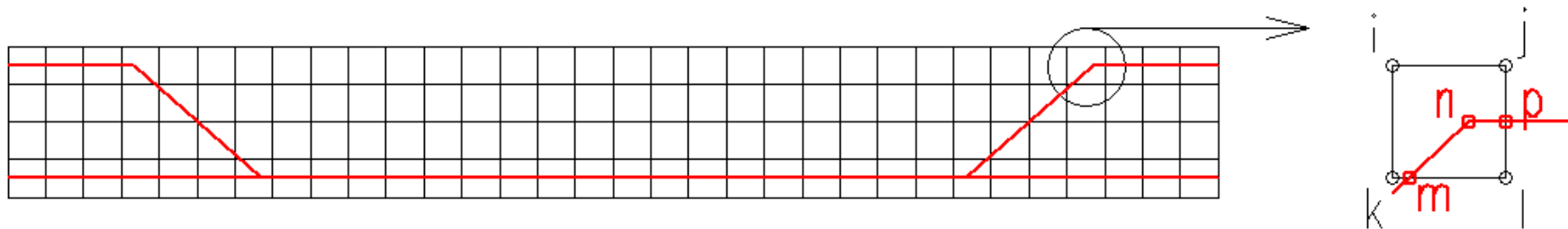
- Ideální pružnoplastický materiál – Bilinear
- Možnost uživatelského zadání přesnějšího chování výztuže – Multilinear

Propojení výztuže a betonu

- Plná kompatibilita přetvoření výztuže a betonu
- Posunutí prvků výztuže jsou počítána z posunutí prvků základního materiálu pomocí lineární interpolace:

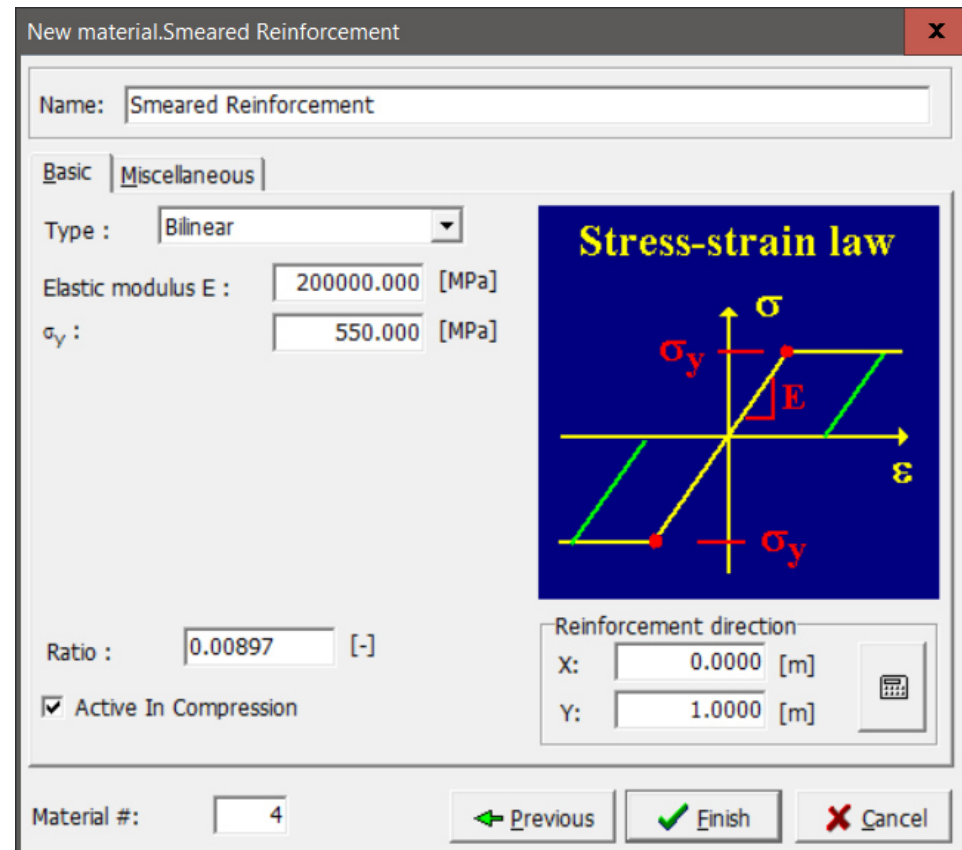
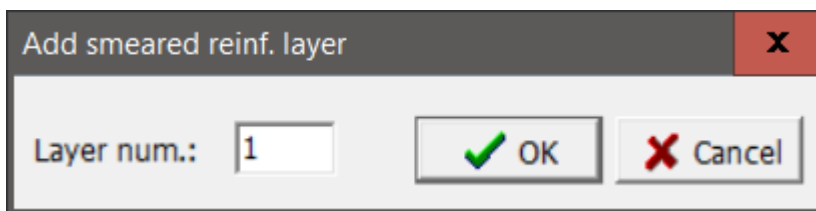
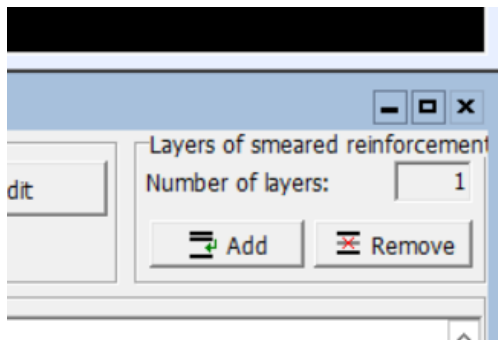
$$u(r, s, t) = \sum_{i=1}^n h_i(r, s, t) \cdot U_i$$

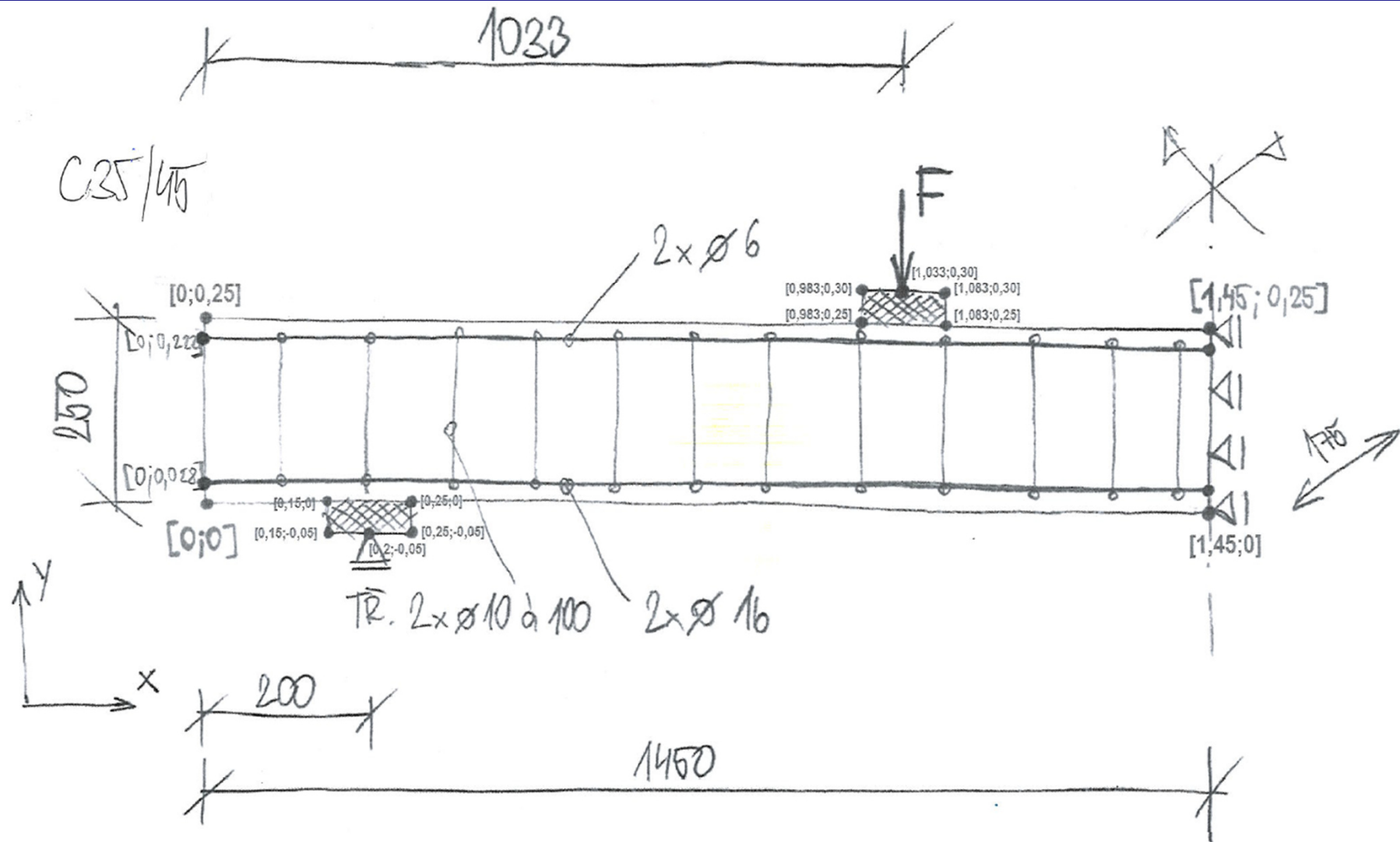
($u(r, s, t)$ je hledaný vektor posunutí uzlu výztuže, $h_i(r, s, t)$ je interpolační funkce a U_i je matice uzlových posunutí základního materiálu)

Smearred Reinforcement Material

- Rozetřená (smearred) výztuž – zadává se směr a stupeň vyztužení
- Nutno předdefinovat v General Data

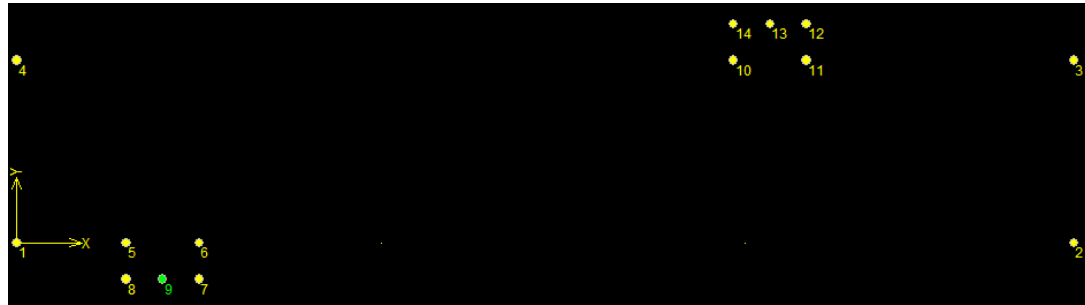

Geometrie

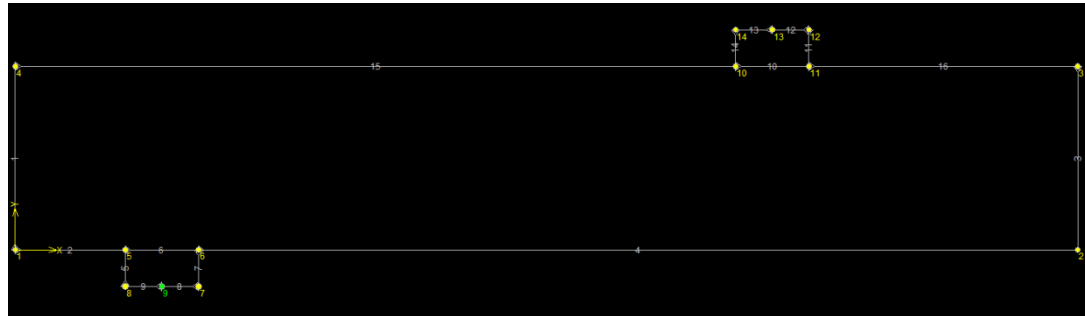

Geometrie

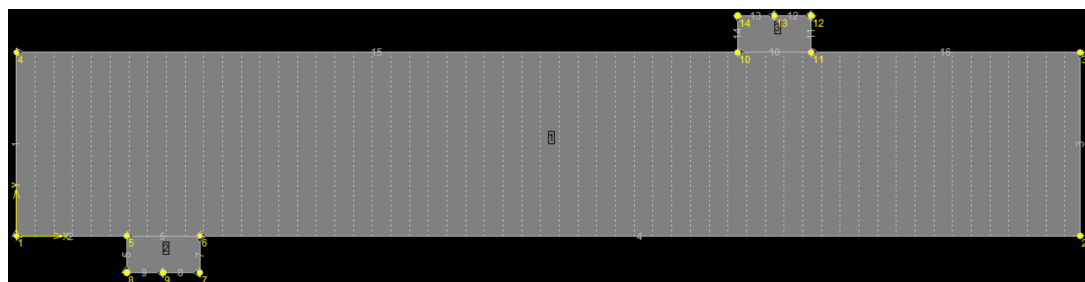
- Styčníky

- Linie

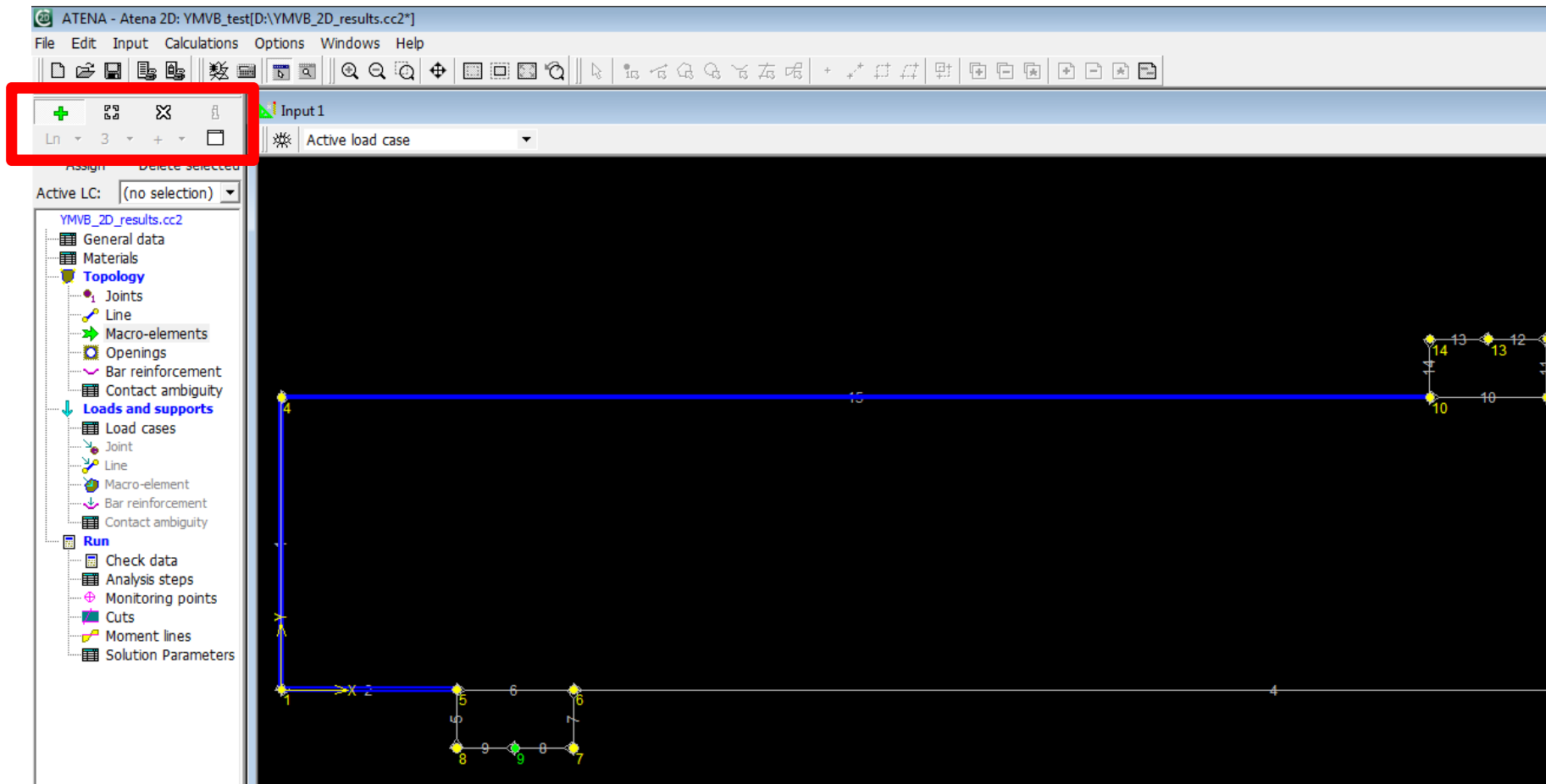

- Makroprvky

Geometrie

- Ruční zadávání

Geometrie

- Makroprvky – zadat materiál, šířku konstrukce (2D idealizace), základní velikost prvku MKP, rozetřenou výztuž

Macro-element # 1.

Topology
Boundary list: 1-4,6,10,15-16

FE mesh
Mesh type: Quadrilaterals
Element size: 0.0500 [m]
 Smooth element shapes

Properties
Material: Beton
Thickness: 0.1750 [m]
Quadrilateral elements: CCisoQuad
 Geometrically nonlinear

Macro-element # : 1

Layers of smeared reinforcement

Layer	Material of reinf. layer
> 1	Smeared Reinforcement

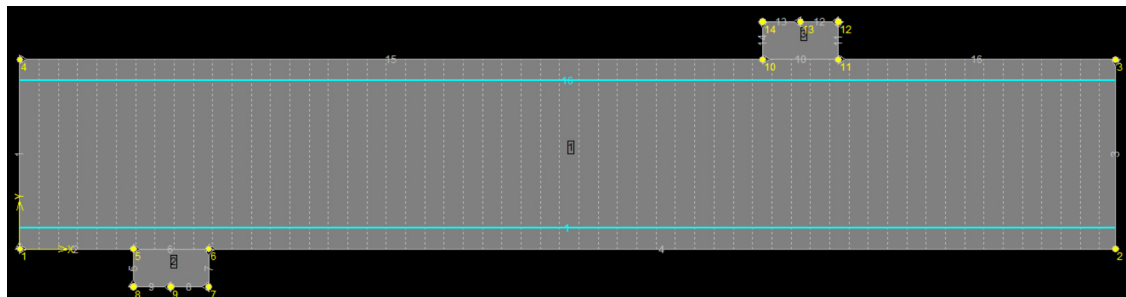
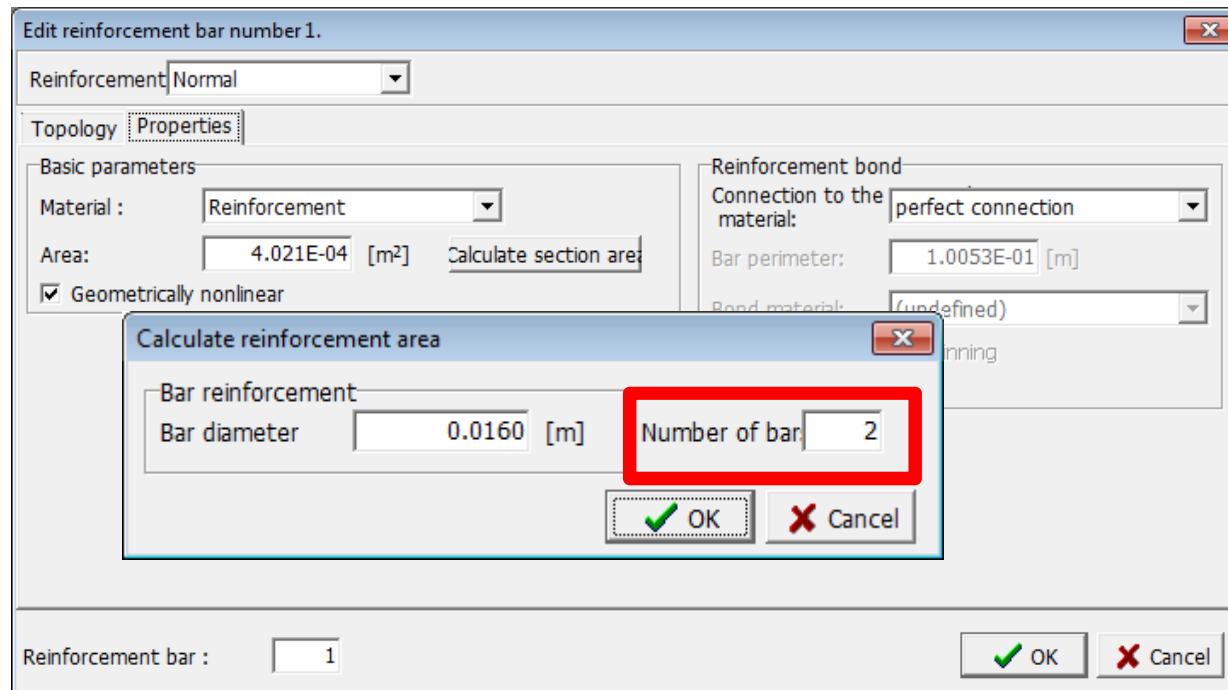
No. of smeared reinf. layers should be entered within general data.

OK Cancel

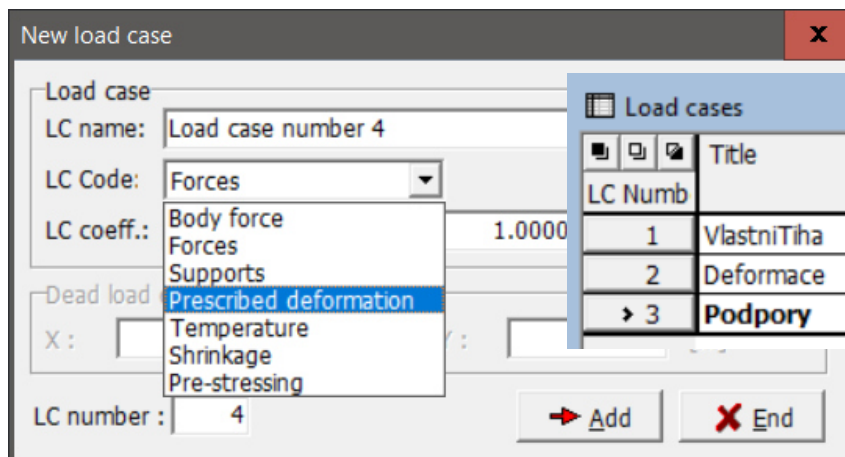
Výztuž

- Zadání opět bodově, počet prutů na šířku kce

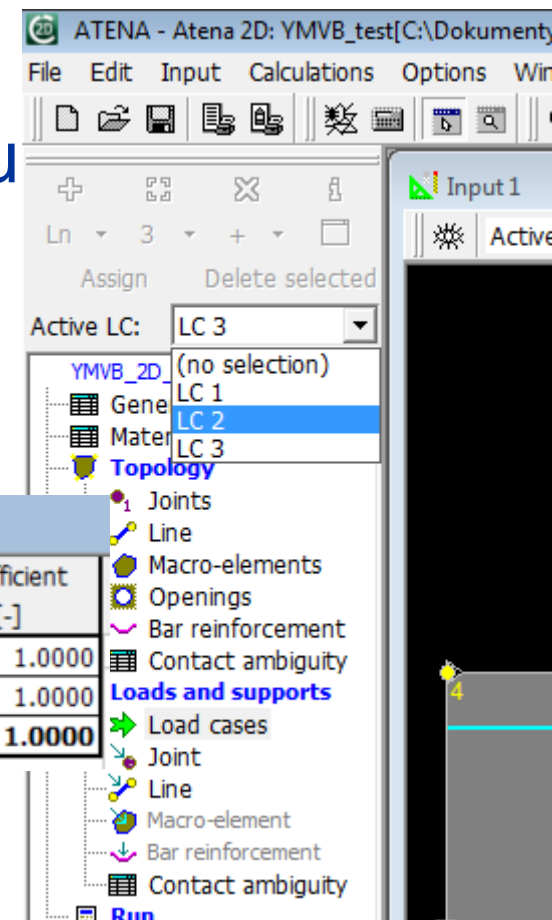

Zatížení

- Různé typy do různých zatěžovacích stavů => nadefinovat různé ZS pro vl. tíhu, zatížení, podpory
- Vybrat patřičný ZS, zadat
- Body Force – vlastní tíha na celou kci dle objem. hm. materiálů
- Zatěžování deformací

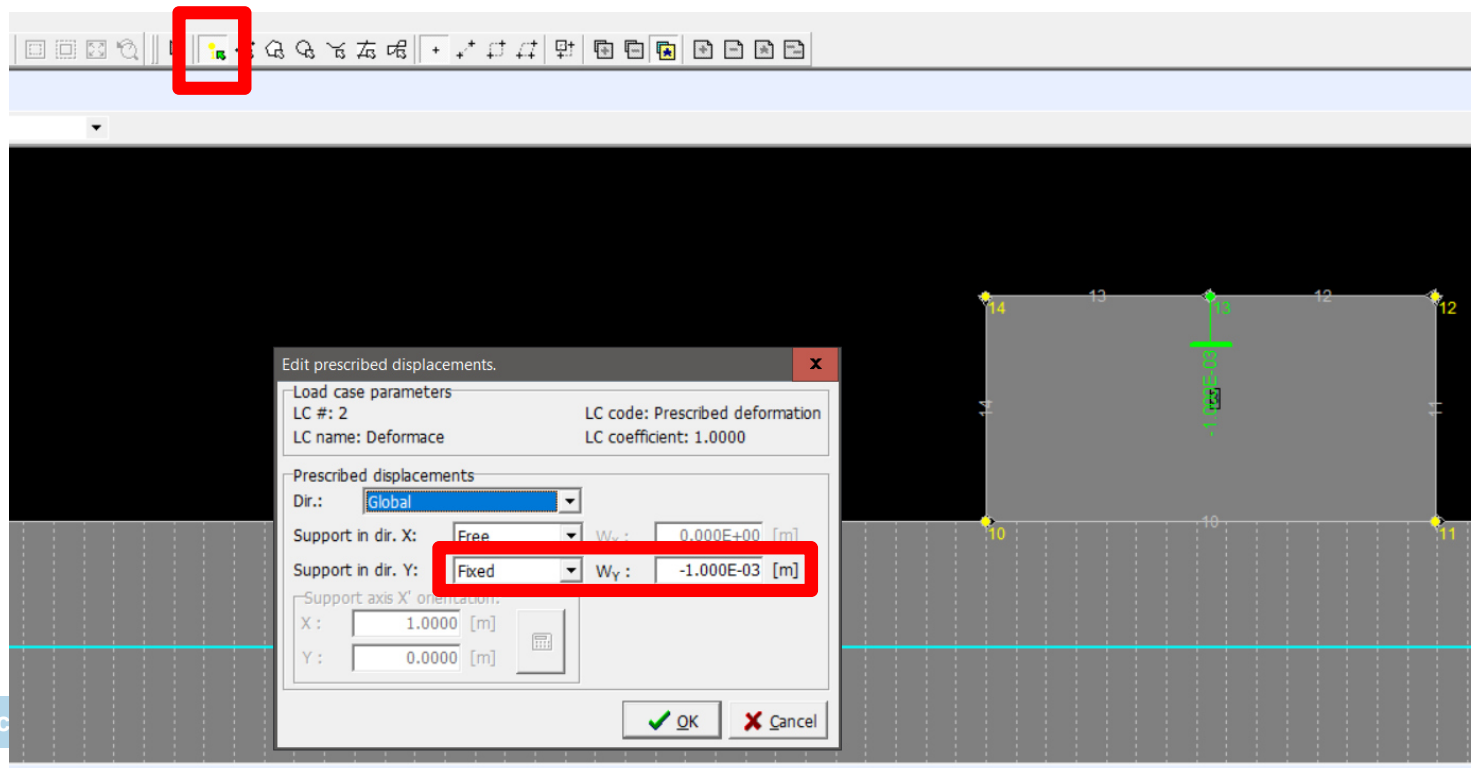

LC Numb	Title	Code	Coefficient [-]
1	VlastniTiha	Body force	1.0000
2	Deformace	Prescribed deformation	1.0000
> 3	Podpory	Supports	1.0000

Zatížení

- Bodové zatížení a podpory přes roznášecí desky
- Zatížení směřující dolů znaménko „-“
- Zadávat „jednotková“ zatížení, ne celkové požadované hodnoty (viz dále)

Výpočtové kroky

- Menu Run => Analysis Steps
- Simuluje proces vnášení zatížení do kce
- Podpory ve **všech** krocích
- Vlastní tíha pouze v **prvním** kroku
- Zatížení silou (deformací) – příklad: Chci aplikovat X kN (mm) => kvůli stabilitě výpočtu zadám zatížení 1 kN (mm) a aplikuji ho v Y krocích
- Kroky nemusejí být stejně velké

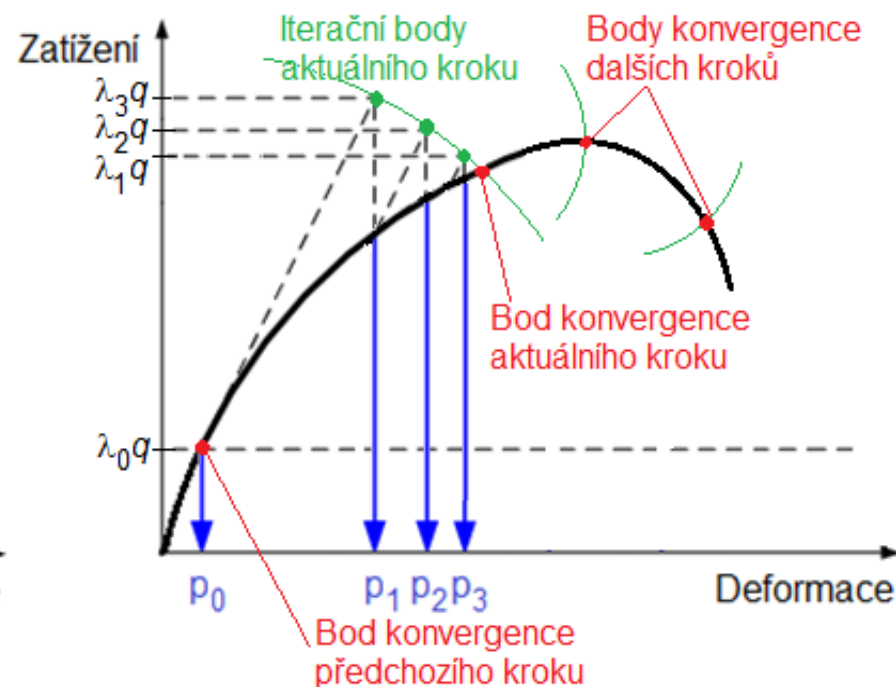
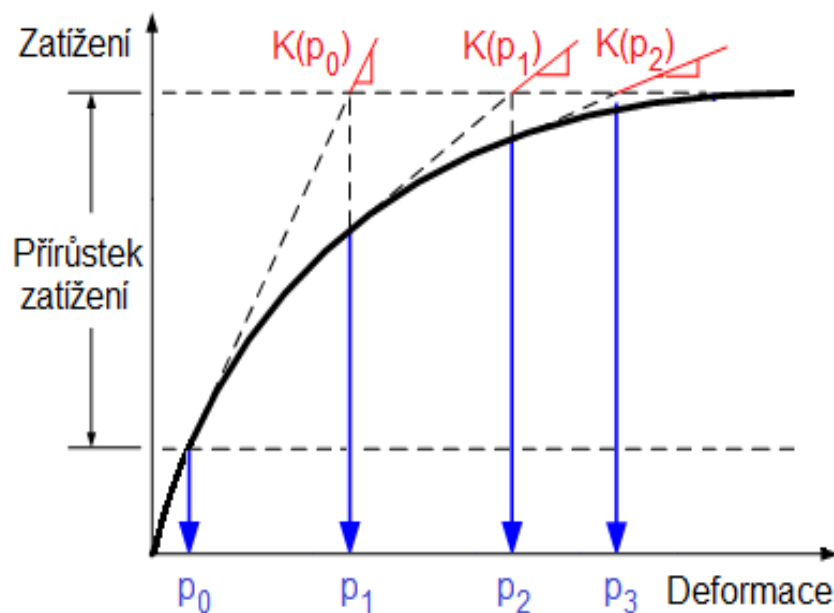
Výpočtové kroky

Analysis steps

Number	Seznam zatěžovacích stavů	Coefficient [-]	Parameters analysis
1	1,3	1.0000	Standart Newton-Raphson
2	2-3	1.0000	Standart Newton-Raphson
3	2-3	1.0000	Standart Newton-Raphson
4	2-3	1.0000	Standart Newton-Raphson
5	2-3	1.0000	Standart Newton-Raphson
6	2-3	1.0000	Standart Newton-Raphson
7	2-3	1.0000	Standart Newton-Raphson
8	2-3	1.0000	Standart Newton-Raphson
9	2-3	1.0000	Standart Newton-Raphson
10	2-3	1.0000	Standart Newton-Raphson
11	2-3	1.0000	Standart Newton-Raphson
12	2-3	1.0000	Standart Newton-Raphson
13	2-3	1.0000	Standart Newton-Raphson
14	2-3	1.0000	Standart Newton-Raphson
15	2-3	1.0000	Standart Newton-Raphson
16	2-3	1.0000	Standart Newton-Raphson
17	2-3	5.0000	Standart Newton-Raphson
18	2-3	5.0000	Standart Newton-Raphson
19	2-3	5.0000	Standart Newton-Raphson
20	2-3	5.0000	Standart Newton-Raphson
21	2-3	5.0000	Standart Newton-Raphson
22	2-3	5.0000	Standart Newton-Raphson
23	2-3	5.0000	Standart Newton-Raphson
24	2-3	5.0000	Standart Newton-Raphson
25	2-3	5.0000	Standart Newton-Raphson
▶ 26	2-3	5.0000	Standart Newton-Raphson

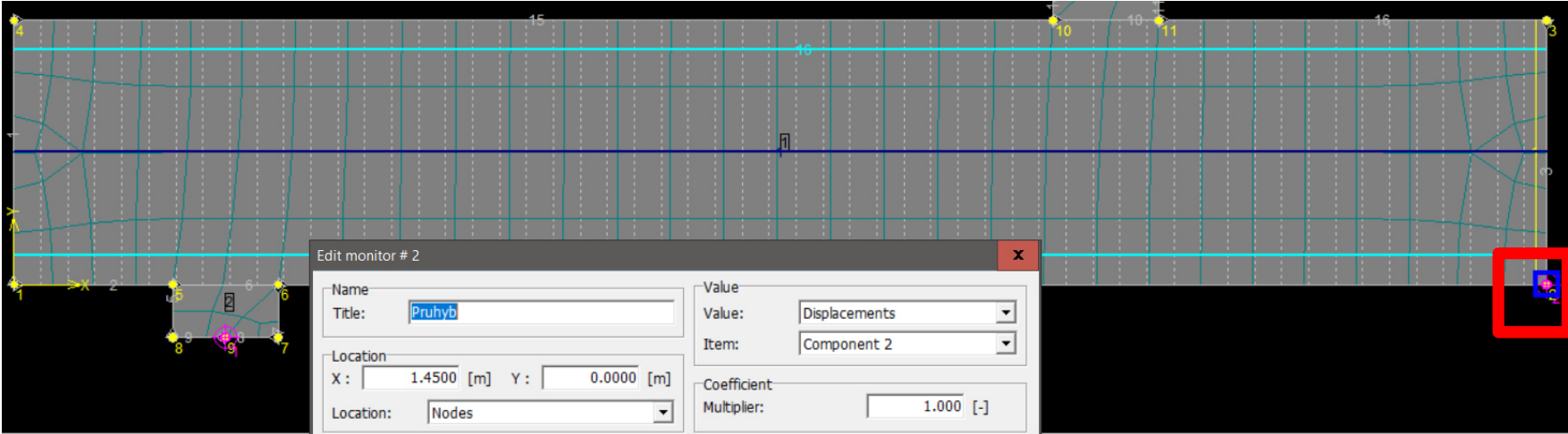
Výpočtové metody

- Newton-Raphson – řešení je řízeno předem daným přírůstkem zatížení (síly, posunu). Obvykle efektivnější, rychlejší.
- Metoda obloukové délky – velikost přírůstku zatížení závisí na průběhu iterace, automaticky se upravuje. Využití při analýze mezní únosnosti konstrukce při zatěžování silou (okolí vrcholu a klesající větve diagramu).

Monitory

- Sledují určitou veličinu v určitém místě konstrukce – analogie tensometrů při zatěžovací zkoušce
- Umožňují vykreslit např. pracovní diagram F-y
- Component 1 = směr x, 2 = y, 3 = z

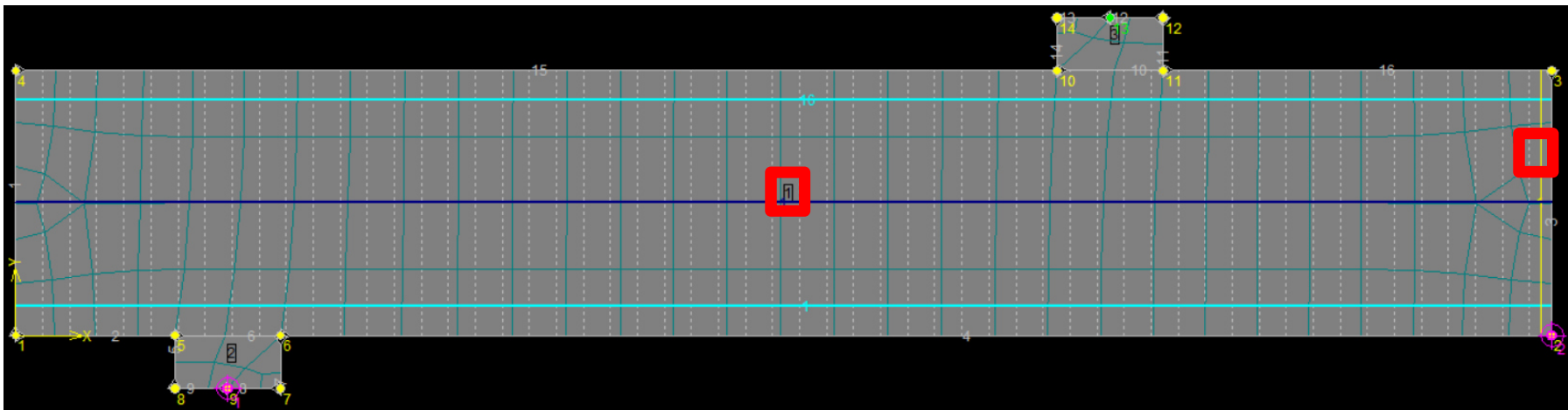

Monitoring points

Number	Title monitoru	Location			Coefficient [-]	Monitored value	
		X [m]	Y [m]	Position		Value	Item
1	Sila	0.2000	-0.0500	Nodes	1.0000	Reactions (Reactions)	Component 2 (Dof(2))
2	Pruhyb	1.4500	0.0000	Nodes	1.0000	Displacements (Displacements)	Component 2 (x(2))

Řezy, momentové linie

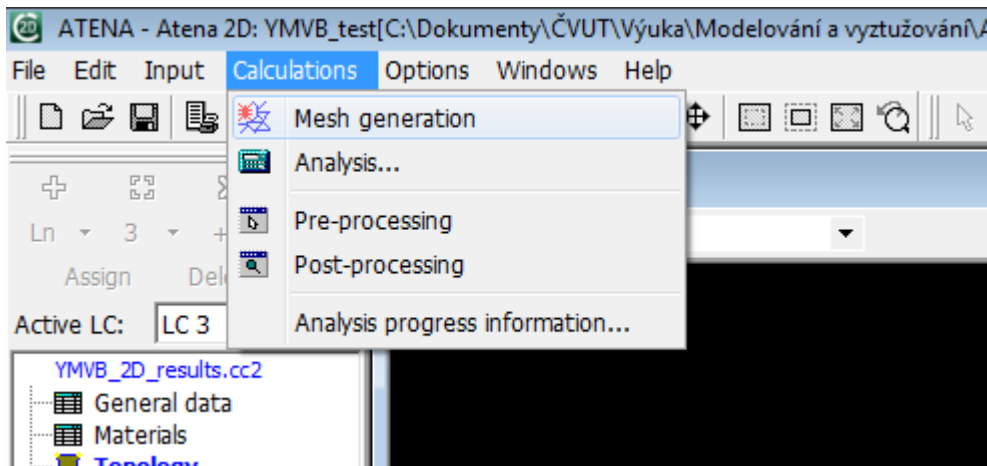
- Řezy – umožní v postprocesoru vykreslit průběh veličin (napětí, přetvoření...) v určitém řezu konstrukce
- Momentové linie – umožní v daném řezu integrovat napětí a získat hodnoty vnitřních sil

Sít' MKP

- Generování přes menu Calculations

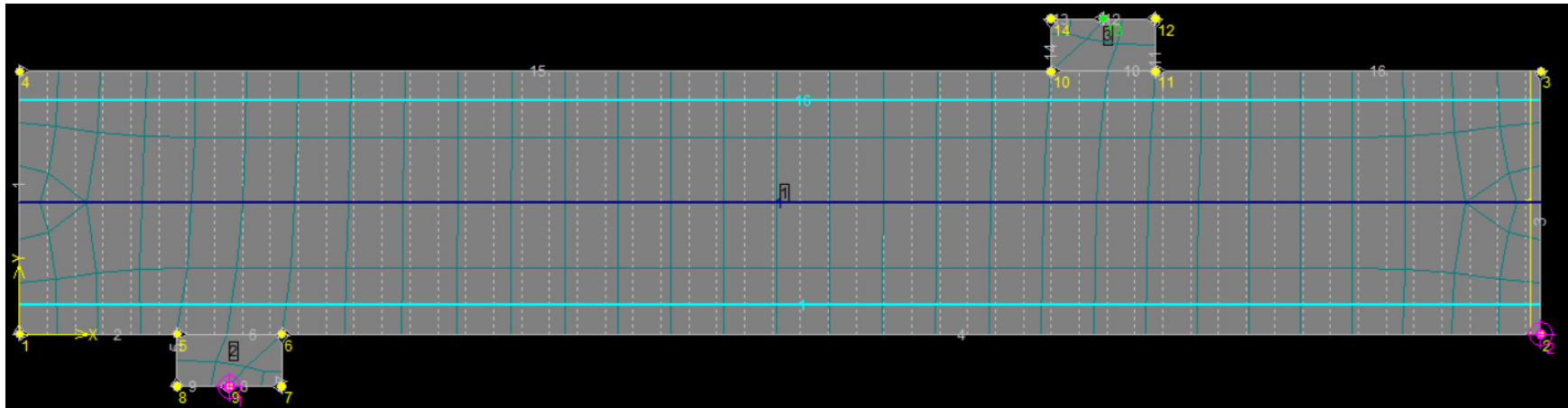
- Základní parametry se volí v makroprvcích (viz dříve)
- Pro pravoúhlou geometrii jsou obvykle čtyřhranné prvky efektivnější než trojúhelníkové

Velikost prvků MKP

- Volba vyžaduje jistý cit, odhad, zkušenosti, optimalizaci...
- Moc prvků – zdlouhavý výpočet, problémy s pamětí, singularity
- Málo prvků – nepřesné (až zcela nesmyslné) výsledky, problémy s konvergencí výpočtu
- **Ohýbané prvky – alespoň 4, lépe alespoň 6-8 prvků na výšku nosníku** (plynulost změny tuhosti při porušení)

Hustota sítě MKP v různých směrech

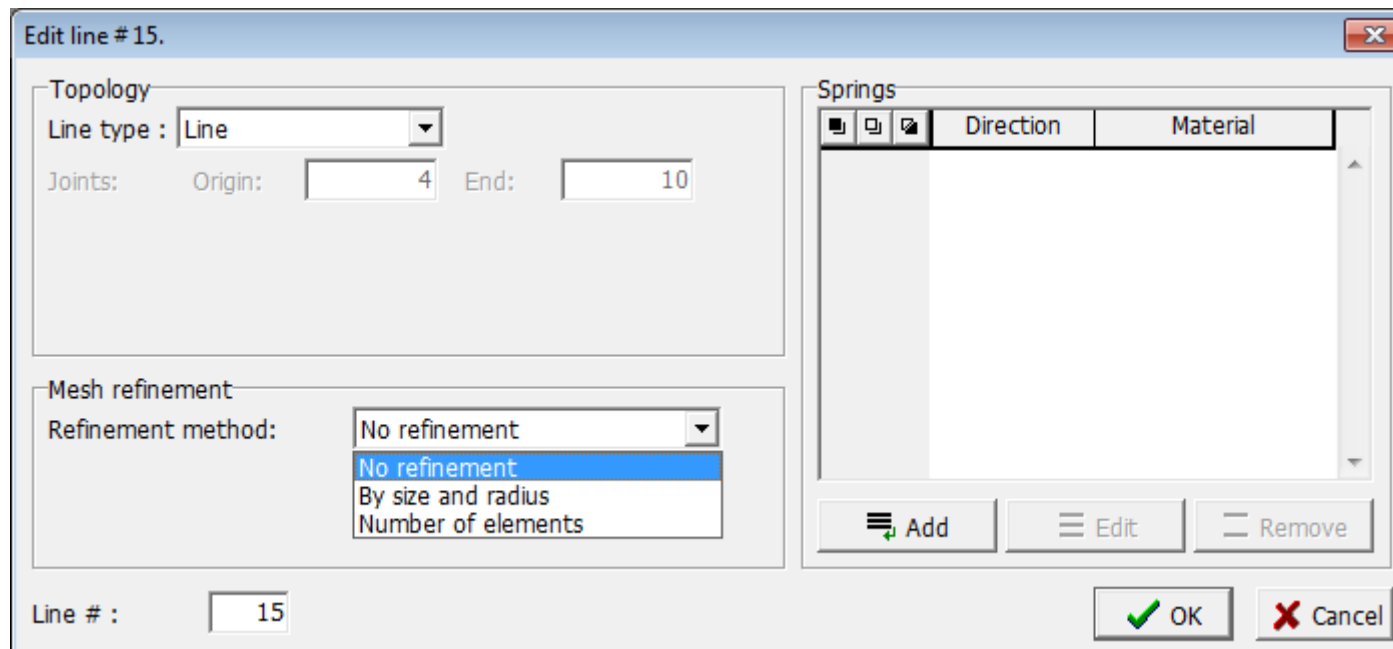
- Defaultní nastavení: Síť má stejnou hustotu ve všech směrech (dle základní velikosti prvků daného makroprvku)

- To může být někdy neefektivní – příliš mnoho prvků = zbytečně dlouhý výpočet => lze upravit (zahustit síť v D-oblastech a „ve směru změn“)

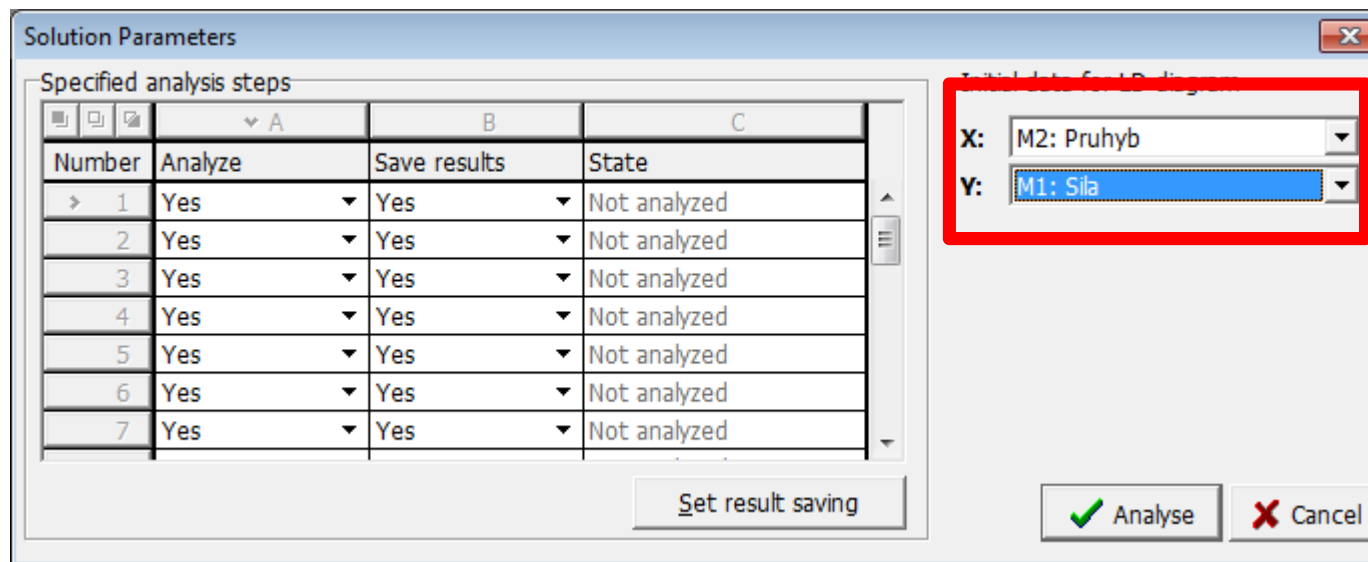
Hustota sítě MKP v různých směrech

- Topology – Joint/Line – Mesh Refinement

Výpočet

- Před spuštěním **ULOŽIT!!!** – výpočet často padá
- Calculations – Analysis
- Vybrat, co se má zobrazovat na diagramu během výpočtu – lze využít monitory a kontrolovat průběh zatěžování

Výpočet

Calculating YMVB_test [D:\YMVB_2D_model_new.cc2] ...

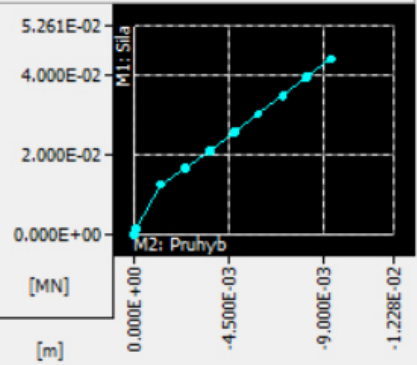
Load step no. 10   Stiffness Matrix Triangulation   Pause

Iteration no. 3   Stop

Sol. params.:   Standart Newton-Raphson   Show

Store data after each analysis steps

X: M2: Pruhyb   (no graphics)   5.0E+01   (no selection)

Force [MN]	Displacement [m]
0.000E+00	0.000E+00
~1.000E-02	~0.000E+00
~2.000E-02	~0.000E+00
~3.000E-02	~0.000E+00
~4.000E-02	~0.000E+00
~5.000E-02	~0.000E+00

X: <-9.346E-03, 0.000E+00> [m]
Y: <0.000E+00, 4.424E-02> [MN]

Description	Magnitude
1 M1: Sila	4.890E-02
2 M2: Pruhyb	-1.051E-02

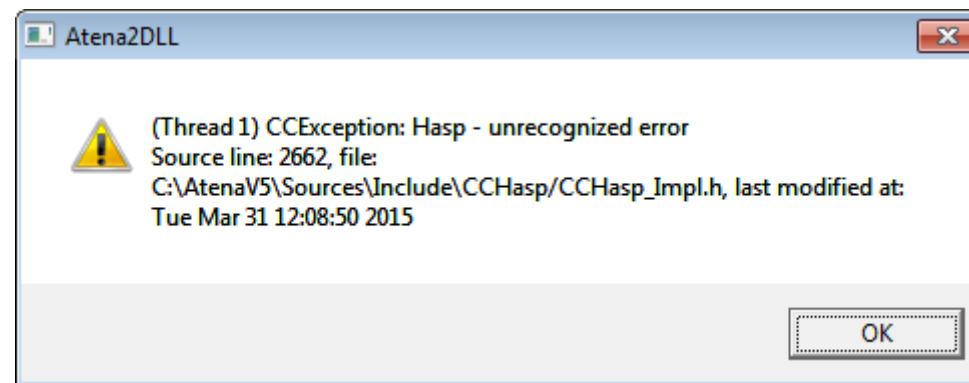
ATENA Version 5.4.1.15046   (c) Cervenka Consulting 1999-2017
License Demo

Job: Step 10(10), Log start: 31.01.2018 13:54:54

Iter	Eta	Disp.Err	Resid.Err	Res.Abs.E	Energy E. (N
Iter	Eta	Unbal.	Energy Ratio:	Current	Required (L
1	1	0.11!	0.1!	0.11!	0.011! (N

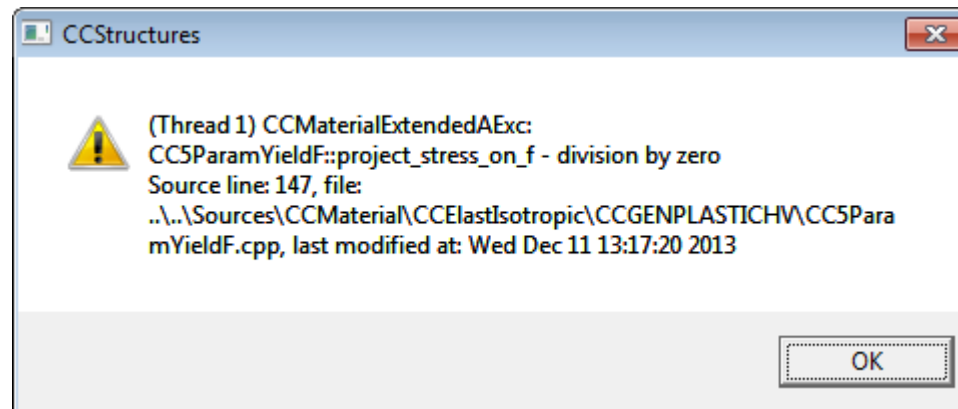
Hlášky

- Mezi manuály je „Troubleshooting manuál“ – obsahuje popis spousty hlášek, cenné rady pro ladění modelu
- HASP = klíč s licencí pro ATENU. Bez něj poběží pouze demoverze.

Hlášky

- Tato hláška je normální po dosažení mezní únosnosti („pád konstrukce“), v průběhu výpočtu znamená většinou chybu v zadání (např. špatně podepřená konstrukce, chyba v jednotce při zadávání zatížení, špatně přiřazený materiál apod.)

Postprocessing

- Možnost zobrazit výsledky v jednotlivých zatěžovacích krocích
- Vykreslení grafů monitorů (např. F-y diagram)
- Vykreslení veličin v řezech
- Vykreslení vnitřních sil v momentových liniích

Kontrola konvergence výpočtu

ATENA - Atena 2D: Test[D:\test.cc2*] - [Results 1]

File Edit Calculations Options Windows Help

Mesh generation
Analysis...
Pre-processing
Post-processing
Analysis progress information...

Cracks Bar re
Springs
Scalars Vec

Scalars

Analysis information

Analysis step
Analysis step 26

Input Output Message Error

Job: ATENA, Log start: 3.4.2018 15:37:04

ATENA Version 5.4.1.15046 (c) Cervenka Consulting 1999-2017
License Demo

Job: Step 26(26), Log start: 3.4.2018 15:37:04

Iter	Eta	Disp.Err	Resid.Err	Res.Abs.E	Energy E. (NR)
1	1	0.076!	0.78!	0.99!	0.059! (NR)
2	1	0.0017	0.01	0.051	0.000001 (NR)
3	1	3.5e-05	0.00025	0.00031	8.6e-09 (NR)

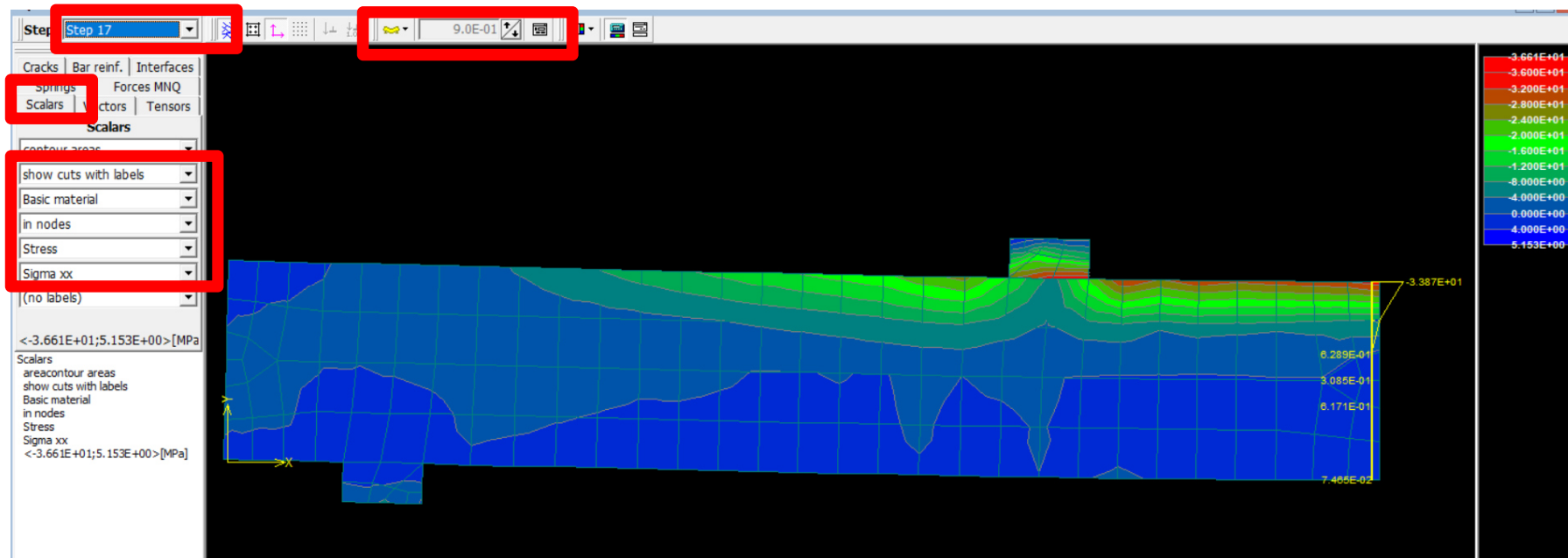
Warning: Attempt to constrain node 185 dof: 2 that has been already fixed by load case: 2, BC: 1, LHS BC id: 472; new constraint coming from load case: 3, BC: 2, LHS BC id: 464 will be ignored.

Step: 26(26) completed. Elapsed CPU (sec) - step this: 0.167, all: 4.323

Job: ATENA, Log end: 3.4.2018 15:37:04

Zobrazení výsledků

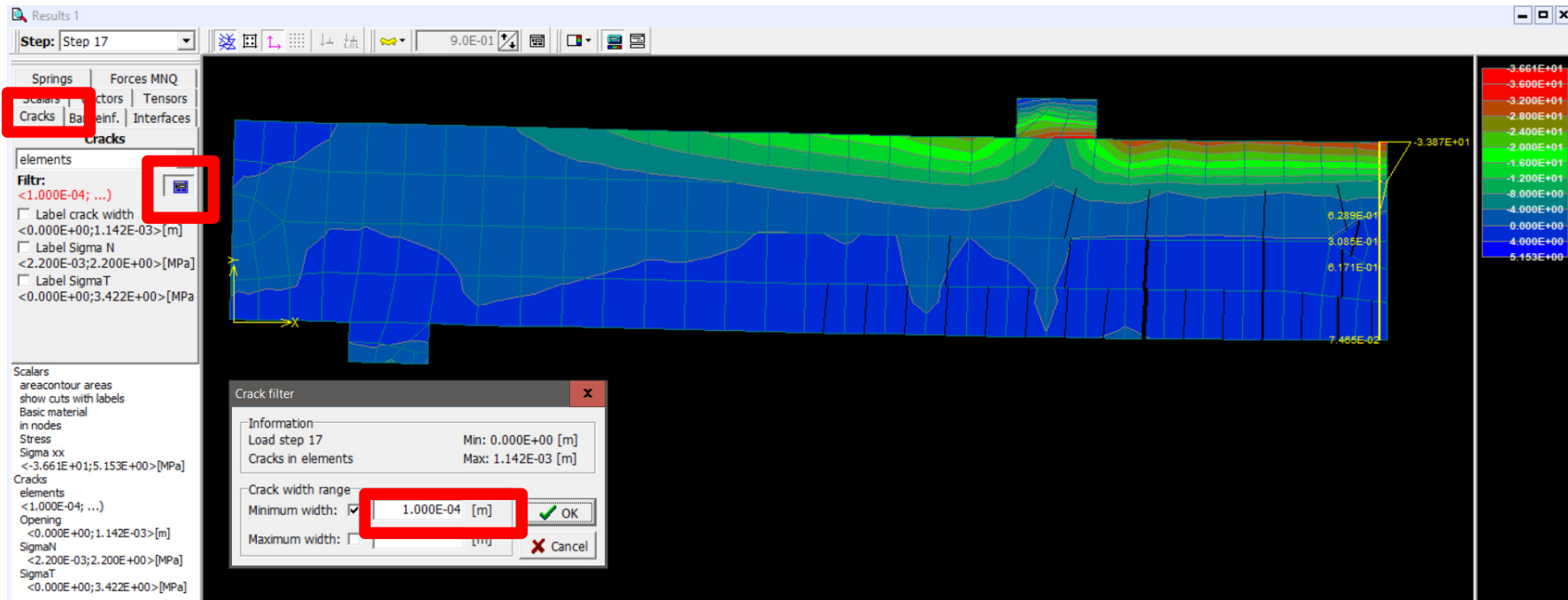
- Vybrat zatěžovací krok => volba Scalars
- Zvolit požadovanou veličinu a způsob zobrazení
- Zapnout/vypnout zobrazení výsledků v řezech
- Zvolit deformovaný/nedeformovaný tvar kce

- Tvar deformace je rozumný => **OK**

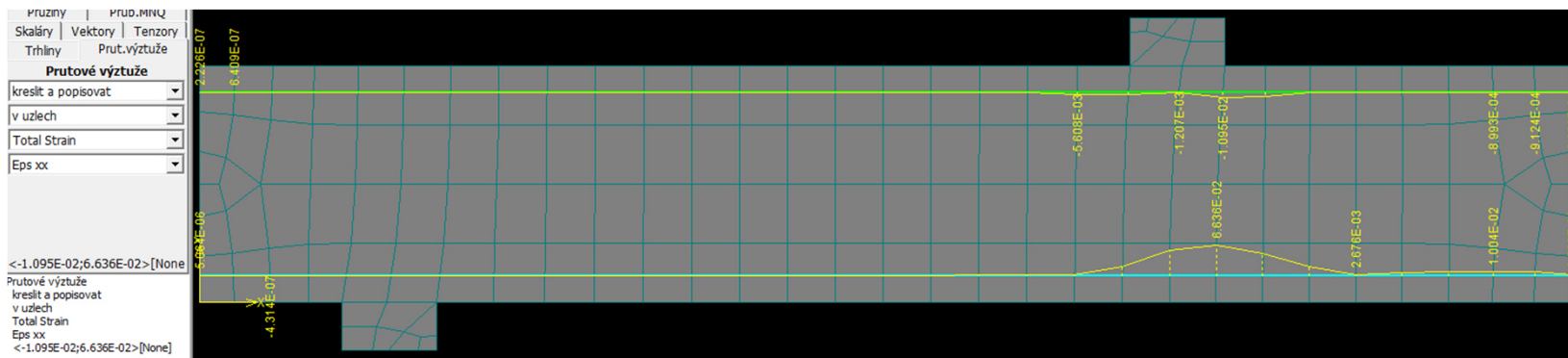
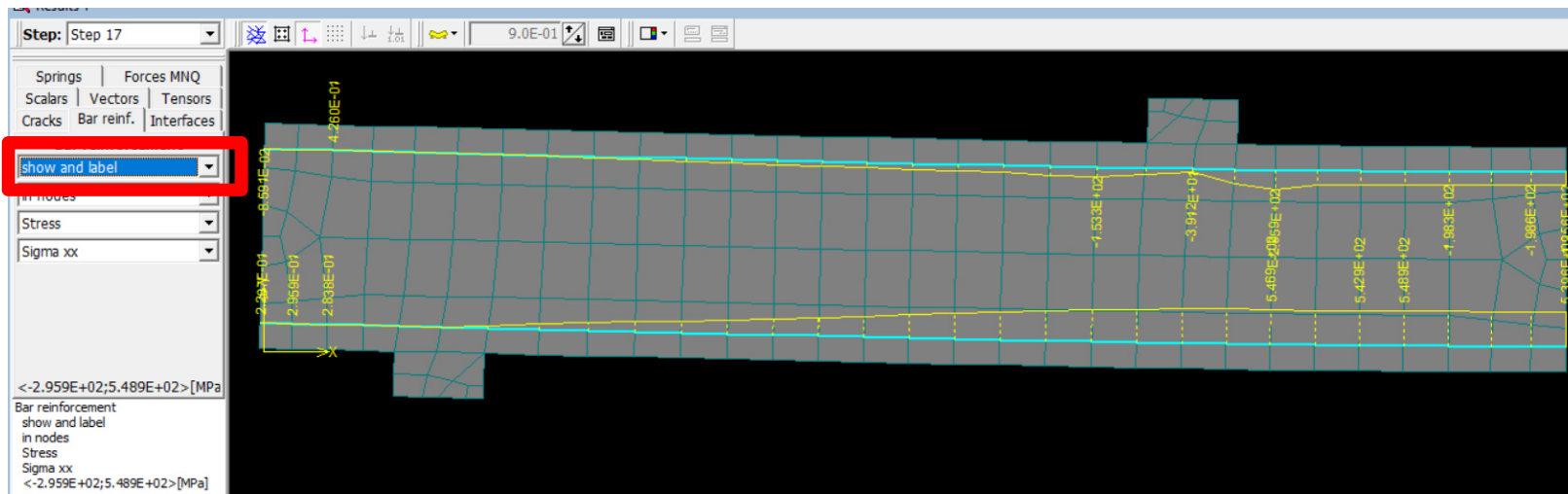
Zobrazení trhlin

- Volba Cracks
- Vhodné je omezit šířku zobrazovaných trhlin (trhliny $< 0,1$ mm nemají praktický smysl)

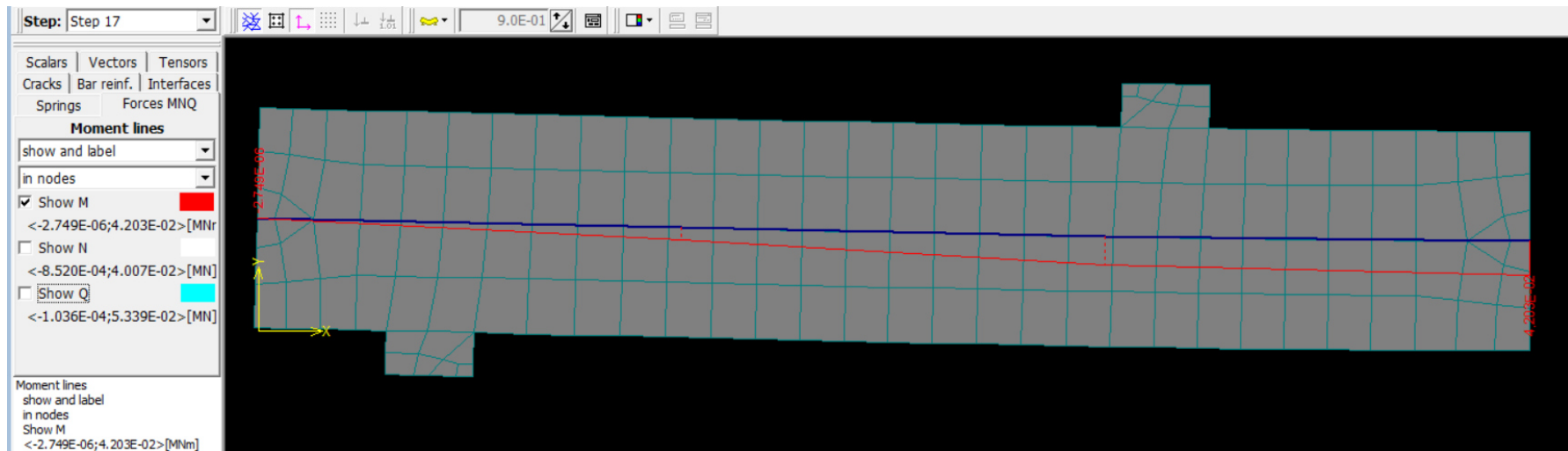
Napětí a přetvoření ve výztuži

- Volba Bar reinforcement
- Show and label

Vnitřní síly

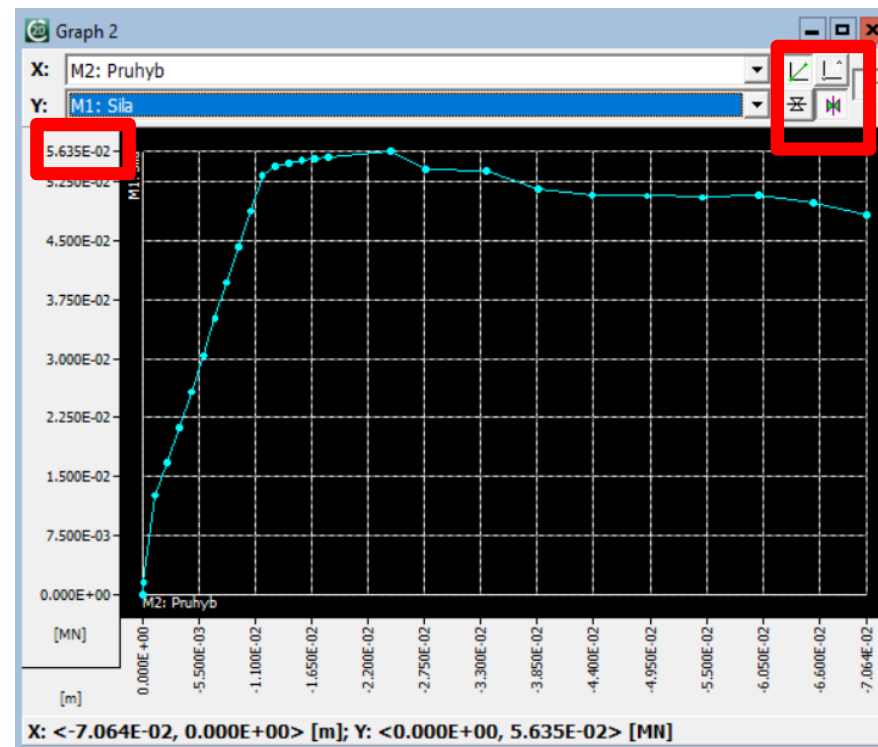
- Volba Forces MNQ
- Show and label
- Vybrat veličinu

- $M_{\max} = 42 \text{ kNm}$ – odpovídá odhadu $\Rightarrow$ **OK**

Grafy

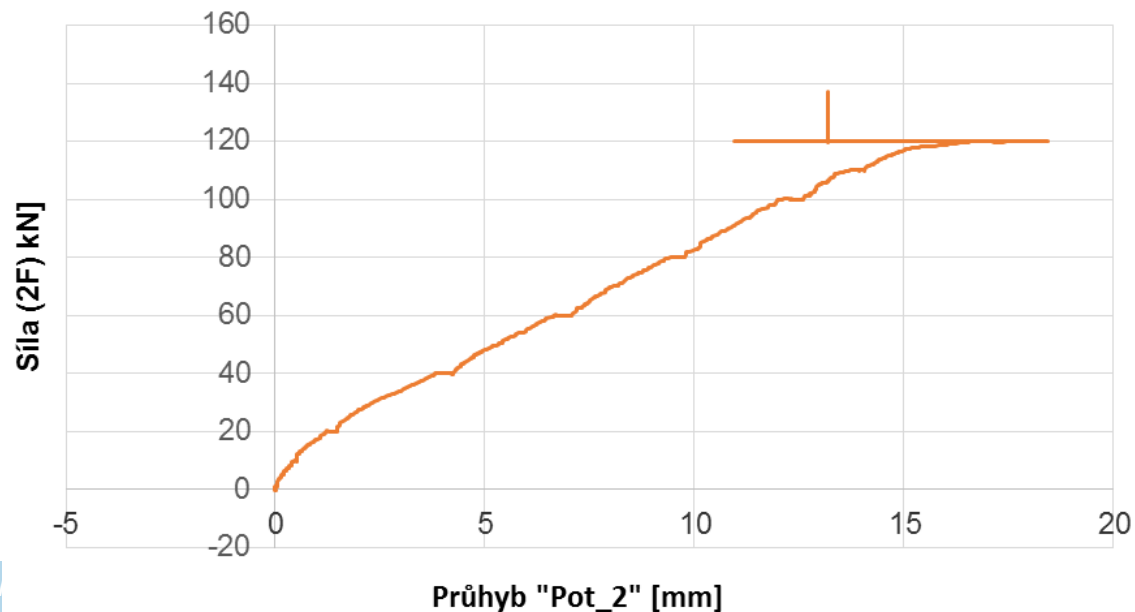
- Menu Windows – New – Graph
- Zvolit veličiny, možno obrátit osy
- Max. přenesená síla 56,3 kN => **OK**

Porovnání s výsledky zkoušky

- Max. síla odpovídá ($56 \times 2 \approx 120$ kN)
- Lineární chování do průhybu cca 15 mm – odpovídá
- Průhyb naměřený metrem před destrukcí cca 30 mm – odpovídá
- Rozdíly – skutečné vs. průměrné materiálové vlastnosti

Trámec 1_4: Síla (2F) v závislosti na průhybu

Úkol

- Schéma kce (zadání s Vašimi hodnotami)
- Odhadnout F_{Rm} pro zadaný nosník
- Stáhnout a nainstalovat Atenu
- Provést analýzu pro nosník dle Vaše zadání
- Vytisknout a přinést graf Síla-Průhyb
- Porovnat odhadnutou a spočtenou F_{Rm}

